

Bruxelles, 22. studenoga 2017.
(OR. en)

14210/17

SPORT 93
EDUC 409
JEUN 144
EMPL 543
SOC 711

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13433/17 SPORT 79 EDUC 377 JEUN 128 EMPL 499 SOC 656
Predmet:	Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ulozi trenera u društvu – <i>zaključci Vijeća (21. studenoga 2017.)</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ulozi trenera u društvu, koje je Vijeće usvojilo na 3577. sastanku održanom 21. studenog 2017.

**Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru
Vijeća, o ulozi trenera u društvu**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI DRŽAVA ČLANICA,

PODSJEĆAJUĆI DA

1. U skladu s člankom 165. Ugovora o funkcioniranju Europske unije Unija doprinosi promidžbi europskog sporta, vodeći pritom računa o specifičnoj prirodi sporta, njegovim strukturama koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima te njegovoj društvenoj i obrazovnoj ulozi;
2. Vijeće Europske unije 23. svibnja 2017. usvojilo je treći Plan rada Europske unije u području sporta (2017. – 2020.) u kojem su sport i društvo definirani kao prioritetne teme za suradnju EU-a u području sporta, a uloga trenera kao jedno od ključnih pitanja;

S OBZIROM NA TO DA

3. Društvo se tijekom posljednjih desetljeća uvelike mijenjalo i današnje su generacije zbog kretanja u tehnologiji, gospodarstvu i socijalnoj strukturi suočene s nizom velikih izazova:
 - a. stanovništvo se sve manje bavi tjelesnom aktivnosti¹, a posebno zabrinjava činjenica da djeca i adolescenti ne prakticiraju dovoljno tjelesne aktivnosti za svoj razvoj²;

¹ Izvješće Eurobarometra 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

² Izvješće Komisije SZO-a za borbu protiv pretilosti djece iz 2016.
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

- b. način života koji je sjedilački i pogoduje razvoju pretilosti, kao i zdravstveni problemi povezani s dužim očekivanim životnim vijekom, sve su veće opterećenje za sustav zdravstvene zaštite, gospodarstvo i društvo^{3 4};
- c. u nekim državama članicama EU-a nezaposlenost je sve veća, posebno među mladima⁵;
- d. Europskim je društvima sve teže ostati kohezivnima i uključivima te nalaziti rješenja za skupine kojima prijeti marginalizacija: migrante i izbjeglice⁶, starije osobe, osobe s invaliditetom i socijalno ranjive mlade osobe⁷;
- e. povećana mobilnost utječe na socijalne domene, kao što su tržište rada, kulturna kohezija, socijalne usluge i okoliš;
- f. etički izazovi u sportu sve su veći;

³ Preporuke iz 2013. Vijeća o međusektorskom promicanju tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:EN:PDF>).

⁴ The economic cost of physical inactivity in Europe (Gospodarski trošak tjelesne neaktivnosti u Europi), izvješće ISCA-e i CEBR-a iz 2015. (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁵ Statistički podaci Eurostata o nezaposlenosti iz 2017. (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁶ Ovaj se dokument odnosi na integraciju migranata i izbjeglica u skladu sa Zaključcima Vijeća i predstavnika vlada država članica o integraciji državljana trećih zemalja koji zakonito borave u EU-u usvojenima 9. prosinca 2016. (15312/16).

⁷ Skupine koje su izložene većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti nego opće stanovništvo. Etničke manjine, migranti, osobe s invaliditetom, beskućnici, ovisnici o opojnim sredstvima, izolirane starije osobe i mladi često se suočavaju s poteškoćama koje mogu dovesti do daljnje socijalne isključenosti, kao što su niska razina obrazovanja i nezaposlenost ili podzaposlenost.

4. Brz tehnološki razvoj dovest će do povećane automatizacije radnih mjesta čime bi se moglo osloboditi više vremena za rekreaciju⁸. Međutim, s obzirom na to da su informacijskom tehnologijom pasivne slobodne aktivnosti postale lako dostupne, slobodno vrijeme sve više se troši na popularne aktivnosti za razonodu koje se temelje na upotrebi računala, čime stope tjelesne neaktivnosti rastu;

NAGLAŠAVAJUĆI DA

5. Usporedno s tim, sport se tijekom posljednjih desetljeća mijenjao i nastavlja se mijenjati odražavajući šire društveno-kulturne promjene: demokratizacijom i diversifikacijom sporta njegov je opseg proširen dodavanjem novih sportova, povećanjem pristupa tradicionalno muškim sportovima za žene i povećanjem broja sportskih objekata; podizanjem razine osviještenosti o važnosti sporta i tjelesne aktivnosti za zdravlje i osobni razvoj; razvijanjem potencijala sporta za integraciju i socijalnu uključenost, kao i u odnosu na komercijalizaciju kojom se pokreće poslovanje, poduzetništvo i trgovina;
6. Sport i s njim povezana tjelesna aktivnost mogu doprinijeti društvu tako što će mu pomoći u rješavanju mnogih gore navedenih izazova i istodobno razvijati svoju jedinstvenu društvenu važnost:
- a. kao područje kojim su obuhvaćene aktivnosti koje imaju pozitivan utjecaj na dobrobit, zdravlje i kvalitetu života svih dobnih skupina;
 - b. kao društveni fenomen koji okuplja ljude, stvara povezanost u društvu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, povećava aktivnost građana, promiče pošteno postupanje i zagovara zajedničke vrijednosti⁹ među svim ljudima bez obzira na vjeru, nacionalnost, društveni status ili kulturnu pozadinu;

⁸ Prema procjenama 54 % radnih mjesta u EU-u izloženo je riziku automatizacije (*Technology at work. The Future of Innovation and Employment* (Tehnologija na djelu. Budućnost inovacija i zapošljavanja), Carl Benedikt Frey, Michael Osborne et al, Oxford Martin School at the University of Oxford i Citi Global Perspectives & Solutions, 2015.) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁹ Poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, pravna država i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina (članak 2. UEU-a).

- c. obogaćivanjem slobodnog vremena aktivnostima kojima se promiče osobni razvoj i olakšavanjem stjecanja socijalnih i drugih ključnih vještina za sve sudionike te razvojem ljudskog kapitala;
- d. poticanjem sudjelovanja u dobrovoljnim aktivnostima kojima se pospješuje sudjelovanje u društvu;
- e. razvojem tehnologije, materijala i znanja za izvedbu, od nosivih elektroničkih uređaja, odjeće i prehrambenih proizvoda do postupaka vježbanja, omogućava se učinkovitost, sigurnost i rehabilitacija od kojih razni dijelovi stanovništva, među ostalim starije osobe i osobe s invaliditetom, imaju koristi u radu i slobodnom vremenu;
- f. promicanjem urbanog razvoja za kulturne i društvene potrebe građana kao i osviještenosti o okolišu;
- g. svojim znatnim i sve većim gospodarskim učinkom¹⁰;

UVAŽAVAJUĆI DA

- 7. Treneri imaju ključnu ulogu u sportu jer vođenjem i usmjeravanjem sudionika utječu na njihovo znanje, vještine, perspektivu, težnje, zdravlje, dobrobit i vrijednosti. Prema procjenama u Europi ima između 5 i 9 milijuna trenera s utjecajem na između 50 i 100 milijuna Europljana¹¹;
- 8. Treneri su osobe koje planiraju i realiziraju sportske treninge uz primjenu vještina i znanja koji se na siguran način mogu prikazati u svrhu izvedbe, rekreacije i zdravlja;
- 9. Za potrebe ovih zaključaka kao treneri se podrazumijevaju sportski treneri, tj.:
 - a. žene i muškarci s kompetencijama temeljenima na formalnom, neformalnom i informalnom učenju sportskog treniranja;

¹⁰ Udio sporta u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti procjenjuje se na 1,76 %, što iznosi 174 milijarde eura. Za EU kao cjelinu udio zaposlenosti povezane sa sportom u ukupnoj zaposlenosti procjenjuje se na 2,12 %, što znači 4,5 milijuna osoba (Studija o doprinosu sporta gospodarskom rastu i zapošljavanju u EU-u (2012.), Europska komisija, Glavna uprava za obrazovanje i kulturu).

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. osobe koje vode i usmjeravaju natjecateljske sportaše i rekreativne sudionike;
 - c. profesionalni zaposlenici, kao i volonteri;
10. Rad trenera povezan je s odgovornosti, vještinama i kompetencijama opisanima u nacionalnim trenerskim kvalifikacijama i kvalifikacijama sportskih organizacija;
11. Osposobljavanje trenera i zahtjevi za trenerske kvalifikacije razlikuju se od zemlje do zemlje. Nacionalni kvalifikacijski okviri (NKO) ili sustavi na koje se upućuje u Europskom kvalifikacijskom okviru (EKO) služe kao instrument za olakšavanje usporedbe među različitim zemljama kako bi se promicala transparentnost i usporedivost kompetencija i kvalifikacija na nacionalnoj i europskoj razini u svrhe mobilnosti i cjeloživotnog učenja;

UVIĐAJUĆI DA

12. Treneri se svrstavaju u ključne sportske osobe koje doprinose rješavanju izazova s kojima se društvo suočava s obzirom na to da, uz druge zadaće, ovisno o svojim ulogama, položaju i kontekstu treniranja mogu:
- a. utjecati na pojedinčevo najranije iskustvo sporta i tjelesne aktivnosti podržavajući razvijanje navika koje se odnose na sport i sudjelujući u ostvarivanju društvenih i gospodarskih koristi koje proizlaze iz kulture sporta;
 - b. imati sve izraženiju društvenu ulogu u osobnom razvoju sudionika u sportu, posebno mladih sportaša, predstavljajući pozitivne uzore, gradeći motivaciju i samopouzdanje te utječući na njihove vrijednosti, navike u ponašanju i socijalne vještine;
 - c. imati jedinstvenu ulogu u razvijanju socijalne uključenosti i rodne ravnopravnosti, usađivanju poštovanja zajedničkih vrijednosti¹² i različitosti te promicanju tjelesne aktivnosti u svim društvenim skupinama;

¹² Poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost, pravna država i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina (članak 2. UEU-a).

- d. braniti i razvijati integritet sporta i pravila poštenog postupanja, uz činjenicu da su među prvima koji mogu intervenirati iskazivanjem dužne pozornosti ako dođe do problema, npr. namještanja rezultata, dopinga, nasilja, iskorištavanja maloljetnika itd.;
- e. voditi usluge u vezi sa slobodnim vremenom povezane sa sportom i tjelesnom aktivnosti te sudjelovati u inovacijama koje se odnose na sport i uključuju dobra, usluge i načine treniranja;
- f. oblikovati iskustvo sporta za druge važne zainteresirane strane, kao što su članovi obitelji sportaša, gledatelji i navijači te drugi dionici u društvu, čime njihov utjecaj iz sporta prelazi i u druga ključna područja;

S OBZIROM NA NAVEDENO, SLAŽU SE DA

- 13. U kontekstu višestrukih izazova s kojima je društvo suočeno, pri čemu sport ima jedinstveni potencijal za doprinošenje rješavanju tih izazova, uloga trenerâ koja je prvenstveno usko povezana sa sportom širi se u područje aktivnosti koje imaju sveobuhvatniji utjecaj na razvoj društva i pojedinaca. Uloga trenera u području sporta i tjelesne aktivnosti, kojom se doprinosi cjelovitom razvoju sudionika, slična je ulozi učitelja u obrazovanju, posebno među djecom i adolescentima;
- 14. Najvažnija pitanja u odnosu na trenere trenutačno uključuju:
 - a. prepoznavanje sve veće važnosti uloge trenera unutar društva;
 - b. podizanje razine osviještenosti samih trenera u odnosu na važnost svoje uloge, s njom povezane mogućnosti i odgovornosti te poticanje dodatnog razvoja te uloge;
 - c. širenje mogućnosti za cjeloživotno učenje i obrazovanje trenera, prema potrebi, kako bi se mogli nositi s društvenim promjenama, prvenstveno u vezi sa zdravstvenom zaštitom, dužnom pozornosti i u području gospodarstva i socijalne uključenosti;
 - d. promicanje rodne ravnopravnosti i raznolikosti u treniranju, prema potrebi, povećavajući broj zaposlenih trenerica i trenerica volonterki te osoba iz različitih društvenih slojeva i različite etničke pripadnosti u različitim sportovima i na svim razinama;

- e. potporu razvoju dvojne karijere sportaša i promicanje treniranja kao zanimanja mladima;
- f. poticanje, prema potrebi, priznanja treniranja kao zanimanja u državama članicama EU-a promicanjem standarda trenerskih kvalifikacija i transparentnosti kvalifikacija država članica i sportskih organizacija njihovim uključivanjem u NKO uz upućivanje na EKO;
- g. prepoznavanje uloge trenera volontera i pružanje relevantne potpore za tu ulogu;
- h. razvoj osposobljavanja trenera dodajući obrazovanju trenera međunarodnu i međusektorsku dimenziju objedinjavanjem dobrih praksi i korisnih metoda rada nastalih na temelju rada s mladima, kao što je neformalno i informalno učenje kroz sport, rada s osobama s posebnim potrebama i poduzetništva;

U TOM KONTEKSTU, POZIVAJU

15. DRŽAVE ČLANICE DA, UZIMAJUĆI U OBZIR NAČELO SUPSIDIJARNOSTI I SPECIFIČNOST SPORTA,

- a. pomognu u promicanju šire uloge trenera u rješavanju, prema potrebi, društvenih izazova s kojima se suočava društvo u cjelini;
- b. podupru obrazovne programe i promidžbene kampanje koje za cilj imaju povećati broj kompetentnih trenera i omogućiti im da poboljšaju svoj pristup tržištu rada i svoj položaj na njemu;
- c. podijele primjere najboljih praksi u vezi s osposobljavanjem trenera;
- d. olakšaju suradnju među obrazovnim institucijama, organizacijama mladih, sportskim savezima i krovnim sportskim organizacijama u odnosu na obrazovanje i osposobljavanje trenera;

- e. podupru razvoj sustava prethodnog učenja i cjeloživotnog učenja za trenere kojim se obuhvaća mogućnosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja na različitim razinama treniranja;
- f. prepoznaju i promiču aktivnosti krovnih trenerskih organizacija i mreža;
- g. promiču, u okviru sportskog obrazovnog sustava, pristup utemeljen na ishodima učenja koji se temelji na ciljevima i NKO-a i EKO-a te, prema potrebi, uključivanje trenerskih kvalifikacija u NKO-ove uz upućivanje na EKO;

16. EUROPSKU KOMISIJU DA

- a. olakša razmjenu primjera dobrih praksi i smjernica u području obrazovanja trenera i izrade trenerskih kvalifikacija između država članica EU-a i sportskih organizacija;
- b. razmotri to da se u rad Komisijine Stručne skupine za razvoj vještina i ljudskih resursa uključi izrada smjernica u vezi s osnovnim zahtjevima za vještine i kompetencije trenera;
- c. i dalje promiče usporedivost trenerskih kvalifikacija država članica i sportskih organizacija u kontekstu EKO-a;
- d. provede istraživanje u kontekstu uloge trenera, posebno se usmjerivši na izazove i prepreke u odnosu na obrazovanje, mobilnost i tržište rada, kao i na procjenu utjecaja koji treniranje sporta ima na bitne društvene izazove u okviru sporta i izvan njega;
- e. iskoristi mogućnosti Europskog socijalnog fonda, programa Erasmus+ i Europskog tjedna sporta kako bi istaknula i promicala koristi od treniranja i potaknula mobilnost trenera;

17. SPORTSKI POKRET I DRUGE RELEVANTNE DIONIKE DA

- a. izrade, prema potrebi i u uskoj suradnji s obrazovnim institucijama, sadržaj za osposobljavanje trenera koji je ažuriran i koji je usklađen s aktualnim kretanjima u društvu te uključuje znanje povezano sa socijalnim vještinama, borbom protiv doppinga, dvojnomo karijerom sportaša, radom s mladima, zdravstvenom zaštitom, poduzetništvom, dužnom pozornosti, rodnom ravnopravnosti itd.;
- b. surađuju s trenerima u razvoju sigurnih i djelotvornih usluga u vezi sa slobodnim vremenom kako bi sport i dalje bio privlačan i konkurentan u odnosu na nove mogućnosti rekreacije koja se temelji na upotrebi računala;
- c. zanimanje trenera učine dostupnijim putem osposobljavanja i poticanja izrade trenerskih kvalifikacija te, među ostalim, iskorištavanjem mogućnosti koje nudi suvremena informacijska i komunikacijska tehnologija;
- d. promiču raznolikost u treniranju, među ostalim povećanjem pristupa za žene, mlade i osobe s invaliditetom;
- e. pomažu u poticanju potrebnog osposobljavanja ljudi koji rade kao treneri;
- f. promiču cjeloživotno učenje za trenere, među ostalim i vrednovanjem kompetencija, i promiču razmjenu mišljenja, vještina i znanja na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- g. upotrebljavaju Europski socijalni fond i program Erasmus+ kako bi poduprli proces cjeloživotnog učenja trenera;
- h. podupiru mobilnost trenera u svrhu učenja i prikupljanja kulturnog znanja, međusektorskog znanja, jezičnih vještina i drugih relevantnih novih vještina;
- i. surađuju s raznim poslodavcima kako bi proučili njihove potrebe za razvoj sportskih aktivnosti koje bi mogle uključivati sportske trenere u svrhu promicanja raznolikosti u treniranju, među ostalim povećanja pristupa za žene i mlade.